

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 180
van **YASMINE KHERBACHE**
datum: 13 december 2017

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden - Stand van zaken

Het Vlaamse strategische plan 2015-2020 'Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden' voorziet in een specifieke aanpak over radicalisering aanvullend op de reguliere hulp- en dienstverlening die ook voor deze groep als basisaanpak geldt.

Het strategisch plan is indertijd in fasen en met proefprojecten geïmplementeerd. Om de uitvoering ervan goed te kunnen opvolgen, werd beslist op regelmatige basis een opvolgings- en evaluatierapport op te maken, dit om eventuele bijsturing aan het strategisch plan te kunnen uitvoeren. Uiteindelijk werden in 2008 de middelen vrijgemaakt om het strategisch plan in alle gevangenissen van Vlaanderen en Brussel in werking te laten gaan.

Een overzicht van de jaarlijkse budgetten en personeelsinzet voor de uitrol van het strategisch plan is er sinds 2015. Gedetailleerde budgettaire informatie over alle losse medewerkers waarin in de diverse gevangenissen voorzien wordt, is er niet.

Verder wordt in het antwoord van de minister op schriftelijke vraag nr. 161 van 25 november 2016 van Martine Taelman gewezen op het feit dat de hulp- en dienstverlening niet enkel afhankelijk is van de budgetten vooropgesteld door de Vlaamse overheid: "In de verschillende gevangenissen worden, in functie van het aanbod, ook financiële middelen gezocht via sponsoring, vanuit subsidies van bijvoorbeeld de provincie of vanuit het steunfonds binnen Justitie." Ook hier bestaat geen gedetailleerde informatie over.

Profielschets Vlaamse gevangenissen en Brussel

1.

- a) Kan de minister een algemeen overzicht geven van het aantal gedetineerden sinds 2015 in Vlaanderen en Brussel (graag per jaar, per gevangenis en het totaal)?
- b) Eind december 2016 werd in de media gesteld dat er zo'n 450 'geradicaliseerde' gedetineerden zijn in de gevangenissen.

Kan de minister verduidelijken wie als 'geradicaliseerde gedetineerde' wordt omschreven en hoeveel geradicaliseerde gedetineerden in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen verblijven voor de jaren 2015, 2016 en 2017? Kan de minister ook verduidelijken welk aandeel hiervan geradicaliseerd is in de gevangenis?

- c) Daarnaast konden we in de media lezen dat er zo'n 80 gedetineerden werden veroordeeld voor terreurmisdrijven.

Kan de minister voor de jaren 2015, 2016 en 2017 het juiste aantal gedetineerden die veroordeeld werden voor een terreurmisdrijf per gevangenis in Vlaanderen en Brussel weergeven?

Strategisch plan betreffende hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

2.

- a) Kan de minister het budget dat werd vrijgemaakt voor de uitvoering van het strategisch plan 'Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden' voor 2017 meedelen naargelang van het beleidsdomein, de organisatie, de basisallocatie en het bedrag?
- b) Kan de minister het overzicht van het aantal voltijdequivalenten (vte) dat in 2017 werd ingezet met het oog op de uitvoering van het strategisch plan 'Hulp- en dienstverlening' meedelen, indien mogelijk per beleidsdomein en organisatie?
- c) Kan de minister het overzicht geven van de verschillende partners die - het afgelopen jaar - in de gevangnissen van Vlaanderen en Brussel een aanbod gedaan hebben in het kader van het strategisch plan, ingedeeld per gevangenis?
- d) Kan de minister een recent overzicht geven van de stand van zaken betreffende de uitvoering van het strategisch plan 'Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden 2015-2020'?
- e) Kan de minister een indicatie geven van de grootorde van de financiële middelen die vanuit sponsoring, subsidies of een steunfonds worden verleend aan de verschillende gevangnissen en wat de verhouding is in vergelijking met de budgetten voor het strategisch plan?
- f) In antwoord op bovenvermelde schriftelijke vraag nr. 161 van Martine Taelman stelt de minister dat het strategisch plan tijdens de proefperiode regelmatig werd geëvalueerd met een rapport. In de beleidsbrief 2018 staat (p. 58) dat er een tussentijdse evaluatie zal volgen van het strategisch plan 2015-2020.

Kan de minister aangeven hoeveel evaluaties van de strategische plannen sinds 2008 zijn uitgevoerd? Kan de minister de laatste evaluatie als bijlage toevoegen?

- g) In artikel 3 van het decreet betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden staat het volgende: "Daartoe neemt de Vlaamse Regering initiatieven om een kwaliteitsvol hulp- en dienstverleningsaanbod uit te bouwen, op basis van de behoeften van de gedetineerden en hun directe sociale omgeving, en dit door sectoroverschrijdende samenwerking tussen hulp- en dienstverleners en door intersectorale afstemming van het aanbod."
 - Hoe worden de behoeften van de gedetineerden vandaag in kaart gebracht? Welke actor doet dit? Is dit op structurele wijze? Gebeurt dit voor elke gevangenis op een andere wijze?
 - Hoe worden de noden geoperationaliseerd en hoe worden het budget en de personeelsinzet van het strategisch plan per gevangenis afgestemd op de noden van de gedetineerden?
3. Zowel de psychosociale dienst (PSD), het Justitieel Welzijnswerk (JWW) als de centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg) zijn aanwezig in de Vlaamse en Brusselse gevangnissen. Alle drie vervullen ze een functie met betrekking tot de re-integratie van gedetineerden.

Kan de minister de opdracht van bovenvermelde organisaties verduidelijken en hoe zij in verhouding staan tot elkaar? Is er een structurele samenwerking en informatie-uitwisseling?

4. Kan de minister een overzicht geven van het aantal trajectbegeleiders JWW, medewerkers PSD en medewerkers cgg werkzaam in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen, uitgedrukt in vte en koppen (graag algemeen overzicht en per gevangenis)?
5. Is er een kader voor informatie-uitwisseling tussen de deradicaliseringsconsulenten en de actoren van het hulp- en dienstverleningsaanbod?

Participatie van gedetineerden aan de hulp- en dienstverlening (Welzijn, Gezondheid, Onderwijs, Werk, Sport en Cultuur)

6.

- a) De deelname aan de hulp- en dienstverlening gebeurt op vrijwillige basis. Via het gedetineerdenopvolgsysteem (GOS) kunnen het activiteitenaanbod, inschrijvingen, aanwezigheden en de begeleiding van gedetineerden worden geregistreerd.
 - Wordt met dit systeem ook de aanvraag tot een bepaald aanbod geregistreerd? Indien niet, hoe wordt dan de vraag naar een bepaald aanbod geregistreerd?
 - Wordt GOS in elke gevangenis structureel gebruikt? Indien niet, hoe wordt de participatie elders geregistreerd?
 - Bevat dit systeem alle informatie met betrekking tot de hulp- en dienstverlening? Wie heeft toegang tot dit systeem?
 - Wie behoudt het overzicht van de participatie van gedetineerden aan het hulp- en dienstverleningsaanbod? Aan wie wordt deze informatie uitgewisseld?
- b) In het strategisch plan betreffende hulp- en dienstverlening aan gedetineerden 2013-2015 staat dat er een onderfinanciering is van het aanbod doordat er minder beroep kan worden gedaan op middelen vanuit Justitie en van het Steunfonds. Voor een bepaald (individueel) aanbod zijn er grote tekorten/wachlijsten.

Voor welk (individueel) aanbod bestaan er grote tekorten/wachlijsten? Kan de minister een olijsting geven van de tekorten en wachlijsten per aanbod en per gevangenis (sinds 2013)?
- c) Worden de drempels tot deelname aan het hulp- en dienstverleningsaanbod in kaart gebracht per aanbod en per gevangenis? Zo ja, kan de minister hiervan een overzicht en de evolutie sinds 2015 meedelen?
- d) Wat is het profiel van de gedetineerden die wel en niet deelnemen aan het hulp- en dienstverleningsaanbod? Wordt dit systematisch in kaart gebracht?
- e) Is er structurele informatie-uitwisseling tussen de verschillende hulp- en dienstverleningsactoren in de gevangenis over de deelname van gedetineerden aan het hulp- en dienstverleningsaanbod? Zo neen, waarom niet?
- f) Wanneer gedetineerden de gevangenis verlaten zonder dat ze aan probatievoorwaarden moeten voldoen, hoe wordt dan de opvolging verzorgd van

de hulp- en dienstverlening tijdens de detentieperiode en nadien? Is er een automatische uitwisseling van informatie?

- g) In de beleidsbrief 2018 staat het volgende: "Met het project Brug Binnen Buiten in de gevangenis van Antwerpen worden gedetineerden ondersteund door vrijwilligers in de moeilijke overgangsperiode die ze doormaken bij hun vrijlating. Dit project haalde goede resultaten. Daarom vragen we de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) met diensten Justitieel Welzijnswerk om deze methodiek structureel in hun werking in te bedden."

Zal de minister hiervoor in extra budget voorzien?

Justitiehuizen

7. In de rapportage van het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering van december 2017 wordt over actie 6.4 het volgende verduidelijkt: "De afdeling Justitiehuizen sprak verschillende organisaties aan in het kader van samenwerking bij de uitvoering van voorwaarden opgelegd in radicaliseringsdossiers. Met een aantal van deze organisaties wordt nu een verder partnerschap uitgewerkt".

Kan de minister verduidelijken over welke organisaties het gaat en op basis van welke criteria ze zijn geselecteerd?

8. In de rapportage van het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering van december 2017 wordt over actie 5.3 het volgende verduidelijkt: "De Afdeling Justitiehuizen werkt samen met het Platform van Vlaamse Imams en Moslimdeskundigen aan een kwalitatief theologische aanbod in het kader van de uitvoering van straffen en maatregelen. Bij de inwerkingtreding van dit project zullen de justitiehuizen bij het opvolgen en begeleiden van radicaliseringsdossiers een beroep kunnen doen op gescreende islamdeskundigen."

Wat wordt er gescreend en op basis van welke criteria?

Terroveroordeelden en geradicaliseerden

9. In antwoord op schriftelijke vraag nr. 668 van 30 mei 2017 van Nadia Sminate stelt de minister dat de hulp- en dienstverlening aan terroveroordeelden wordt bepaald door het veiligheidsregime dat het directoraat-generaal instelt. De minister stelt vervolgens dat velen onder hen onder een regime vallen, waardoor niet kan worden deelgenomen aan het individueel of groepshulp- en dienstverleningsaanbod.

Kan de minister precies aangeven wat hij bedoelt met 'velen'? Om hoeveel gedetineerden gaat het?

10. Er werd een structureel bovenlokaal overleg met DG EPI opgestart om de gezamenlijke aanpak rond de disengagementstrajecten in de gevangenis uit te werken. Binnen het bovenlokaal overleg wordt gewerkt aan een gezamenlijk draaiboek. Hieraan werken de consultants mee.

Wanneer zal dit draaiboek worden afgewerkt?

11. Tijdens de bespreking van het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering van december 2017 verduidelijkte de minister dat de disengagementstrajecten wetenschappelijk zullen worden beoordeeld.

Kan de minister verduidelijken door welke actor de disengagementstrajecten zullen worden geëvalueerd? Kan de minister de onderzoeksopdracht, de modaliteiten en de finaliteit meedelen of als bijlage toevoegen? Wanneer zal het onderzoek worden afgerond?

ANTWOORD

op vraag nr. 180 van 13 december 2017

van **YASMINE KHERBACHE**

1. Voor de gegevens betreffende aantallen gedetineerden in de gevangenissen in Vlaanderen en Brussel en het aantal 'geradicaliseerde' gedetineerden verwijs ik u naar de minister van Justitie die hiervoor bevoegd is.
2. a) Het onderstaande geeft een overzicht van het budget 2017 van de Vlaamse overheid dat specifiek wordt ingezet voor de uitvoering van het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. De beleidscoördinatoren, onderwijscoördinatoren en sport- en cultuurfunctionarissen hebben de opdracht om externe partners te motiveren ook een aanbod te organiseren voor gedetineerden en dit aanbod te ondersteunen en te coördineren. De onderstaande tabel geeft geen overzicht weer van de middelen die partners inzetten in de gevangenis vanuit hun reguliere werking, projectmiddelen,

beleidsdomein	organisatie	basisallocatie	Bedrag in euro
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	Departement WVG personeel	GB0-1GAD2ZZ-LO	1.382.273,00
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	Departement WVG	GB0-1GCD2AD-WT	88.524,28
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	CAW - trajectbegeleiding	GB0-1GCD2AD-WT	5.400.000,00
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	CAW - organisatieondersteuning	GB0-1GCD2AD-WT	1.184.449,74
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	CGG	GE0-1GDD2AC-WT	1.088.000,00
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	VAPH	GB0-1GG000-4141	5.298.345,15
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	Moderator	GB0-1GCD2AD-WT	186.665,00
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	De Rode Antraciet	GB0-1GCD2AD-WT	145.296,00
Cultuur	De Rode Antraciet	HC0-1HDI2AE-WT	1.205.809,26
Cultuur	Bibliotheken	HC0-1HDI2AE-WT	370.000,00
Sport	De Rode Antraciet	HG0-1HFG2AH-WT	50.000,00
Werk	VDAB	JB0-1JDG2AC-	1.185.000,00

		WT	
Onderwijs	VOCVO	FD0-1FFE2AE-WT	816.169,00

b) Het onderstaande geeft een overzicht van het aantal VTE in 2017 dat specifiek wordt ingezet voor de uitvoering van het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, maar geeft geen overzicht van het aantal VTE die externe partners inzetten in de gevangenis vanuit hun reguliere werking.

Beleidsdomein	organisatie	VTE
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	Departement, afdeling Welzijn en Samenleving	19,3
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	CAW	84,7
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	CGG	19,6
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	Moderator	3
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	VAPH	18,85
Sport en Cultuur	De Rode Antraciet + bib	15,8
Onderwijs	VOCVO	11,8
Werk	VDAB	10,25

c)

gevangenis	organisaties
Antwerpen	- Justitie - CAW Antwerpen - CGG VAGGA - VDAB - De Rode Antraciet - Vormingplus - Stad Antwerpen: dienst bevolking + openbare bibliotheek + buurtsport - OCMW Antwerpen - VOCVO - CVO Antwerpen - CBE - Huis van het Nederlands - Tandem - Moderator - Openluchtopvoeding - CKG De Link - Museum Schone Kunsten Antwerpen - De Tuimel - Jonge Helden - De Speelvijver - Free lancers
Beveren	- CAW Oost-Vlaanderen - Moderator vzw - Zorgbedrijf Antwerpen – dienstencentrum Groen Zuid - Woonzorgcentrum Heilig Hart – St-Niklaas - Iboghem

	- Bond zonder Naam - Bart Schoovaerts - Sanne De Wilde, fotografe - SteertArtFestival – Danny ‘casroc’ casu - De Rode Antraciet - OKRA - Ann Chatar – yoga - Vormingplus Waas & Dender - Koninklijk Museum voor Schone Kunsten - Scale – Beatbox - Internationaal Straattheaterfestival Beveren - Bibliotheek Beveren - Cultureel Centrum Beveren - KVLV – regionale werking Beveren - VDAB - CKG ‘t open poortje - VCOK – vormingscentrum opvoeding en kinderopvang - Logo Waas en Dender - CGG Eclips - Anonieme Alcoholisten - TANDEM - De Koepel moskee – ST-Niklaas - Jorell Beyens – Acceptance and commitment therapy - VOCVO - Centrum voor Basiseducatie – Leerpunt Waas en Dender - PCVO Scheldeland - CVO LBC - Agentschap voor integratie en inburgering (vroegere Huis van het Nederlands) - VUB – vakgroep criminologie - Compass
Brugge	- AA - CAW Noord-West-Vlaanderen - CKB Sint Klara - CGG Prisma (Patend) - Consulantenwerking Ampel - De Oever (vroedvrouwen) - De Rode Antraciet - Dienst Ondersteuningsplan (DOP) - Isbin - Opvoedingswinkel - Bibliotheek Brugge - Groep Intro - Logo - Moderator - OCMW Brugge en Zedelgem - Steunpunt Expertise Netwerken (SEN) - Stichting lezen

	- 't Veldszicht vzw - Tele-onthaal, - Ubuntu - VAPH - VOCVO - VDAB
Brussel	- CAW Brussel - Gemeentebibliotheek Sint Gillis - De Rode Antraciet - sportwerk Vlaanderen - sport Vlaanderen omnisport Vlaanderen VGC sportdienst - pianofabriek vaartkapoen - Filharmoniemobiel Bozar - CGGZ - Vocvo (+ Brusselleer, CVO Meise-jette, CVO Lethas, CVO COOVI, Het Huis van het Nederlands, Klasbak) - VDAB/ groep INTRO - Moderator - DOP/Brap - Brusselse diensten: Stichting Morele Bijstand (SMBG), Werk voor Sociale Wederaanpassing (WSW), Dienst voor Sociale Re-integratie (DSR)
Dendermonde	- CAW Oost-Vlaanderen - De Rode Antraciet vzw - VOCVO - VDAB - CGG Eclips - Moderator vzw - Touché vzw - Tandem - AA - Stad Dendermonde - Bibliotheek - CGG Waas en Dender - CGG Eclips - Logo Dender vzw - CBE - CVO Kisp - PCVO Scheldeland - N.A., infosessies ivm verslaving - Obra/Baken vzw - Stad Dendermonde, sportdienst - Stad Dendermonde, netwerk vrijetijdsparticipatie - Stad Dendermonde, project 'Fit in je hoofd' - Stad Dendermonde, dienst Cultuur - RWO Dendermonde - Project eerstelijnsgezondheidszorg (hervorming eerstelijns) - Sportwerk Vlaanderen - Sport Vlaanderen - Teleonthaal - Vorming Plus Waas en Dender - Lus vzw

	- Justitiehuis - Balie, Orde van advocaten - Optredens zoals Djembé workshop + optreden, Radio Cachot, muziekgroepje rond Pasen, ... - Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans Dendermonde - Oscar Romero collega Dendermonde, projectweek 'gevangenis' - Stedelijk ziekenhuis St-Blasius Dendermonde - Luc Timmerman, Tabacoloog
Gent	- CAW Oost-Vlaanderen - CGG Eclips - De Rode Antraciet - VDAB - OBRA BAKEN - Sport Vlaanderen - Sportwerk Vlaanderen - Bibliotheek Gent - Vormingplus - Tandem - Tele-onthaal - SMAK - SKI (Secundair Kunstinsituut) - AA - NA - MSOC - drugbehandelingskamer - Justitiehuis Gent - Huurdersbond - Relaas - Moderator - Straathoekwerk Gent - Vereniging waar armen het woord nemen - WGC (wijkgezondheidscentrum) - Villa Voortman - Bond zonder Naam - PRH (Persoonlijkheid en Relaties Vlaanderen) - CM - VCOK - vzw Log - KVLV - De Vieze Gasten - CVO De Bargie - PCVO Meetjesland - PCVO Het Perspectief - CBE Leerpunt Gent-Meetjesland - CVO ISBO - CVO KISP - IN-Gent - Lus vzw

	- OCMW Gent - UGent - VUB - sociale hogeschool, ...
Hasselt	- CAW Limburg - Moderator - VGGZ, DAGG (= CGG dat ons beleidsmatig ondersteunt o.v.v. suïcidepreventie) - Drugs: CAD Limburg, Katarsis, AA - TANDEM - VDAB, Alternatief (opleidingscentrum), Wonen en werken (competentieversterking) - Onderwijs: VOCVO, CBE, 4 CVO's, Tabora (=studieondersteuning) - Agentschap Integratie en Inburgering - De Rode Antraciet - VormingPlus, CM, Femma, Muziekodroom, OudWijzer - Sportdienst Hasselt, Yoga-leerkracht - Stedelijke bibliotheek Hasselt - Opvoedingswinkel Hasselt - Sjabloon (vrijwilligersorganisatie voor kinderatelier) - Arktos - OCMW Hasselt (en enkele andere OCMW's) - Mobiele teams binnen de GGZ (Reling en Noolim) - DOP, consultantswerking, Limes, SEN, OC Sint Ferdinand (=VAPH-sector)
Hoogstraten	- CAW De Kempen - CGG Kempen - VDAB - De Rode Antraciet - MOOOV - Stad Hoogstraten - VOCVO - Moderator - CKG Zon en Hei - Bibliotheek Turnhout - Tandem - Traject vzw (ondersteuningsplan) - Justitie - CVO-LBC - Centrum Basiseducatie Kempen - Inverde - Natuurwerk - VOKANS - De Vlaamse Trainersschool (opleiding initiator fitness) - Provinciaal Veiligheidsinstituut - PI Merksplas en Wortel (voor gedetineerdenploegen voetbal en volleybal)
Ieper	- CAW Centraal-West-Vlaanderen en Zuid-West-Vlaanderen - Moderator

	- AA - Tele-onthaal - Sportwerk - Sport Vlaanderen - Stadsbibliotheek - Stad Ieper - VOCVO - CBE - Auxilia vzw - VDAB - CGG - Gevangenis Ieper - Freelancers creatief atelier - Optredens/toneel: Devoo, Rock Stovrie, Maelstrom vzw, RAfederation - Origamiworkshop - Logo Midden West-Vlaanderen - Diëtist - Rode Kruis Vlaanderen - Chocolatnanny - Jan Yperman ziekenhuis - Japans Cultureel Centrum vzw - Ripangu vzw - KTA Ieper - Vzw Zinloos Geweld - CVO - Bond zonder naam - Tandem - Leerwinkel - Dienst inburgering en integratie (vroegere huis van het Nederlands)
Leuven-Centraal	- AA - Auxili - Moderator - Beschermcomité - Bib Leuven - CAW Oost-Brabant - CBE Open School - CGG - Cirkus in Beweging - CVO De Oranjerie - CVO Hageland - CVO VOLT - CVO VTI - De Bib Leuven - De Muntshouwborg - De Oranjerie - De Rode Antraciet

	- DOP - FullFlavour - GTB - JongeHelden - MuseumM - Muzikantenhuis - Open Doek - PRH - Rebus - Seniornet - Syntra Escala - TANDEM - Thomas More - VDAB - Vlabus - VOCVO - Vokans - Vormingplus - VTI - WGC De Ridderbuurt - Wonen en Werken
Leuven-Hulp	- Vocvo - CVO Volt - CVO De Oranjerie - CBE Open School Leuven Hageland - Auxilia - Seniornet - PVI - VDAB - CDRGA - De Rode Antraciet - Circus in beweging - Sport Vlaanderen - Sportwerk Vlaanderen - Fitter and fitter - KWB - Trainingtools - Verschillende voetbal- en volleybalploegen uit het Leuvense - De Rode Antraciet - Stadsbibliotheek Leuven - Vormingplus - Full Flavour - Impuls - KWB - Stad Leuven - Regisseur Danny Timmermans - Museum M - Depot

	- OPEK - Zinloos Geweld - Freelancers voor verschillende optredens + workshops Midzomer - KWB - Energia Energia - Jonge Helden - EVA Inburgering en Integratie - CAW Oost-Brabant - OCMW - Prof dr Johan Deklerck - Beschermcomité - Moderator - AA - Tandem - CGG Vlaams Brabant Oost - CGG Passant - Vokans - VDAB - GTB - Wonen en werken / Groep Intro
Mechelen	- ROJM (jeugdhuis Mechelen) - CKG Bethlehem - Vormingplus Mechelen - Moderator - CGG De Pont - VDAB - CAW Boom Mechelen Lier - VOCVO - CBE - TSM - Beschermcomité - VZW Hattrick
Merksplas	- AA - Bibliotheek Turnhout - CAW De Kempen - Centrum Basiseducatie Kempen - Horito CVO - CGG Kempen - CVO Taxandria - De Rode Antraciet - LOGO Kempen - Moderator vzw - MOOOV - ROC Tilburg - Sociaal Huis Merksplas - Tandem - VDAB

	- Vokans - VOCVO - DOP - DVC 't Zwart Goor
Oudenaarde	- VOCVO - PCVO Dender en Schelde - Hét CVO - CBE - CVO KISP - De Rode Antraciet - Sport Vlaanderen - Vlaamse Trainersschool (opleiding fitnessinitiator) - Voor aanwerving trainers: Sportwerk Vlaanderen - Stad Oudenaarde - Museum Schone Kunsten Gent - Stedelijke kunstacademie Oudenaarde - (zelfstandige gitaarleraar) - Vormingplus - Vzw Oud Wijzer - CAW Oost-Vlaanderen - zelfstandige yogaleraar - zelfstandige tai chi leraar - OCMW - BZN - CGG - Vzw Armen Tekort - Vzw Touché - Vzw Moderator - TANDEM - VDAB
Ruiselede	- AA - CAW Noord-West-Vlaanderen en CAW Centraal-West-Vlaanderen - CBE Open School - CGG Fronta - CGG Prisma - CVO Roeselare - CVO 3Hofsteden - De leerwinkel - De Kiem - De Rode Antraciet - Gemeentelijke Bibliotheek Aalter - Groep Intro - KVLV - Logo - Moderator - Psychiatrische Kliniek Sint-Amandus Beernem - Regionaal SVK Midden-West-Vlaanderen - Sport Vlaanderen - Touché - VOCVO - VDAB

	- Vormingplus - Woesh Circusschool
Turnhout	- AA - Bibliotheek Turnhout - Buurtsport Turnhout - CAW De Kempen - Centrum Basiseducatie Kempen - CGG Kempen - CVO Taxandria - De Rode Antraciet - LOGO - Moderator vzw - MOOOV - ROC Tilburg - Stad Turnhout - Tandem - Toerisme Turnhout vzw - VDAB - VOCVO - Vormingplus Turnhout - Warande
Wortel	- Anonieme Alcoholisten - Bibliotheek Turnhout - CAW De Kempen - Centrum Basiseducatie Kempen - CGG Kempen - CVO LBC - CVO Taxandria - De Rode Antraciet - LOGO Kempen - Moderator - MOOOV - PXL Hasselt - Stad Hoogstraten - Tandem - Terra-Therapeutica - VDAB - Vélo Leuven - VOCVO - Vokans - Vormingplus Kempen

d) Zoals het decreet voorziet, bereidt de gemengde commissie momenteel een tussentijdse evaluatie voor van het strategisch plan 2015-2020 zoals voorzien het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

e) De Vlaamse beleidscoördinatoren spelen enkel een rol in de advisering van de besteding van de middelen van het steunfonds en sponsoring en werken

ondersteunend aan de partners voor het bekomen van projectmiddelen door de partners in de gevangenissen.

f) Het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden uit 2000 werd in 2008 zowel intern als extern geëvalueerd. Bij de opmaak van het strategisch plan 2013-2015, maakte de Vlaamse Stuurgroep (de voorloper van de huidige gemengde commissie) een SWOT-analyse van de werking. Deze is opgenomen in de tekst van het plan zelf.

De opmaak van het eerste volledige strategisch legislatuurplan (2015-2020) werd in 2014 voorafgegaan door een grondige omgevingsanalyse. Ook deze analyse maakt integraal deel uit van de tekst van het strategisch plan zelf.

De gemengde commissie die verantwoordelijk is voor de opvolging van de uitvoering, is gestart met de tussentijdse evaluatie van het huidige strategisch plan en zal in het voorjaar van 2018 rapporteren aan de Vlaamse Regering, zoals voorzien in het decreet.

g) Zoals in het decreet en het bijhorende uitvoeringsbesluit is voorzien, heeft elke gevangenis een beleidsteam dat verantwoordelijk is voor het beleid betreffende de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Het beleidsteam bestaat uit de beleidscoördinator en vertegenwoordigers van de actoren. De gevangenisdirectie wordt eveneens uitgenodigd om deel uit te maken van het beleidsteam. Per inrichting worden prioriteiten, doelstellingen en acties vastgelegd in actieplannen. In 2018 zullen nieuwe actieplannen per gevangenis worden opgemaakt. Actieplannen moeten zich verhouden tot het strategisch plan, eventuele sectorale prioriteiten en acties, (wijzigingen in) populatie van de inrichting, de nieuwe werkorganisatie binnen het directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen,... Er werd de voorbije jaren ook wetenschappelijk onderzoek gedaan naar het gezondheidsprofiel van gedetineerden, naar behoeften aan hulp- en dienstverlening (gevangenis Antwerpen), naar participatie. Momenteel loopt een wetenschappelijk onderzoek naar buitenlandse gedetineerden in de gevangenissen van Vlaanderen en Brussel.

Daarnaast vindt er regelmatig overleg plaats binnen de gemengde commissie en bovenlokaal overleg met het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen.

De financiering wordt geregeld binnen de sectorale regelgeving. Twee extra consultants werden aangeworven om in te spelen op de problematiek van radicalisering in de gevangenissen. In het nieuwe decreet op het volwassenenonderwijs wordt een aanpassing gedaan aan het financieringsmechanisme omdat een deler van 12 personen voor het aanbod van onderwijs in gevangenissen geregeld te hoog gegrepen blijkt. Er wordt momenteel meegewerkt aan een project, meer bepaald een drugsvrije afdeling in de gevangenis van Hasselt met de collega's van Justitie en Volksgezondheid. De werking TANDEM werd in 2017 ontplooid om de toeleiding naar de geestelijke gezondheidszorg buiten de gevangenis te organiseren. Er worden dus inspanningen geleverd om binnen de budgettaire marges in te spelen op de evoluties en evoluerende behoeften van gedetineerden.

3. De psychosociale diensten (PSD) en de diensten gezondheidszorg in de gevangenis zijn een bevoegdheid van het directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen. De PSD verlenen advies m.b.t. de uitvoering van de straf en begeleiden gedetineerden met het oog op het voorbereiden van de re-integratie. Het justitieel welzijnswerk van de centra voor algemeen welzijnswerk bieden onthaal en psychosociale begeleiding aan gedetineerden. Het gaat om het eerstelijnswork van de CAW's. In elke gevangenis is er structureel overleg tussen beide diensten. De trajectbegeleiders van de CAW hebben een regierol. De psychologen verbonden aan de centra geestelijke gezondheidszorg bieden een therapeutisch individueel of groepsaanbod gericht op specifieke doelgroepen. Zij zijn hiermee complementair aan de diensten voor gezondheidszorg in de gevangenis die instaat voor de organisatie van de medische zorg in de gevangenis.

Voor de regeling van de informatiedeling wordt momenteel een besluit van de Vlaamse Regering voorbereid dat rekening houdt met de Europese verordening betreffende het delen van persoonsgegevens en een kader creëert om tussen de verschillende diensten die instaan voor hulp- en dienstverlening vlot te kunnen samenwerken.

4. Medewerkers PSD behoren toe aan Justitie. Voor deze informatie verwijzen we naar de minister van Justitie.

gevangenis	Trajectbegeleiders CAW in VTE (en koppen)	Medewerkers CGG (in VTE en (koppen))
Antwerpen	3,5 VTE (4)	0,4 VTE (2)
Beveren	4,5 VTE (5)	0,4 VTE (2)
Brugge		
Brussel	2,6 VTE (3)	1,2 VTE (5)
Dendermonde	3,5 VTE (4)	0,4 VTE (2)
Gent	5,2 VTE (7)	0,7 VTE (4)
Hasselt	7,1 VTE (10)	0,8 VTE (4)
Hoogstraten	2 VTE (2)	*
Ieper	1,5 VTE (2)	0,5 VTE (1)
Leuven-Centraal	3,3 VTE	
Leuven-Hulp	2 VTE (3)	0,4 VTE (3)
Mechelen	2 VTE (3)	1 VTE (2)
Merksplas	3,8 VTE (4)	*
Oudenaarde	1,9 VTE (3),	0,3 VTE (2)
Ruiselede	0,6 VTE (2)	0,4 VTE (1)
Turnhout	2,5 VTE (3)	*
Wortel	4,5 VTE (6)	*

*Gevangenis Noordkerken CGG: samen 2,5 VTE (4)

5. De consultants voor de aanpak van radicalisering in de gevangenissen werken binnen de bestaande kaders samen met de actoren hulp- en dienstverlening. Er wordt in de gevangenissen waar de consultants actief zijn intensief samengewerkt tussen de consultants en deze actoren. Hiermee is rekening gehouden bij het opstellen van het draaiboek met DG EPI.
6. a) Het GOS (gedetineerdenopvolgsysteem) wordt niet door alle actoren in alle gevangenissen gebruikt. Sommige gevangenissen gebruikten een eigen ontwikkeld systeem. Deze systemen worden gebruikt door de coördinatieteam in de gevangenissen die doorgaans zijn samengesteld uit de Vlaamse beleidscoördinatoren, de organisatieondersteuners (federaal), de onderwijscoördinatoren en de cultuur- en sportfunctionarissen van de Rode Antraciet. Voor de deelname aan activiteiten werd het voorbije jaar de ontwikkeling van SIDISuite (systeem van het directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen, DG EPI) actief opgevolgd om hieraan een activiteitenluik te koppelen. Deze piste wordt momenteel uitgesloten. De doelstellingen van enerzijds strafuitvoering en anderzijds hulp- en dienstverlening blijken te ver uit elkaar te liggen voor de privacycommissie om dit in één systeem te integreren. Daarom wordt nu een nieuw activiteitensysteem ontwikkeld, met een uitwisseling van een minimaal aantal gegevens met het systeem van justitie.

- b) Er is een groot verschil tussen de gevangenen. De verschillen hebben diverse oorzaken: diversiteit van behoeften gekoppeld aan diversiteit van de doelgroep, beschikbare accommodatie, detentieregime, vakbondsacties die invloed hebben,...
- c) Het is een opdracht van de beleidsteams en coördinatieteams per gevangenis om dit op te volgen en verder overkoepelend binnen de gemengde commissie.
- d) In de jaarverslagen van DG EPI staan meer algemene gegevens over de profielen van gedetineerden (zoals geslacht, nationaliteit, statuut,...). In het nieuw activiteitensysteem zullen bepaalde gegevens worden bewaard en dat zal ons in staat stellen om meer algemeen een aantal kenmerken weer te geven van de gedetineerden die van de hulp- en dienstverlening gebruik maken.
- e) Er is overleg tussen verschillende actoren en er wordt informatie uitgewisseld mits goedkeuring van de cliënt. Omwille van de diversiteit van de actoren (ambtenaren, hulpverleners, vrijwilligers) wil het besluit van de Vlaamse Regering waaraan momenteel wordt gewerkt een kader maken voor gegevensverwerking en informatiedeling tussen de verschillende actoren. Dit heeft als doel de hulp- en dienstverlening efficiënter te organiseren.
- f) Het feit dat het aanbod – met uitzondering van De Rode Antraciet vzw, die instaat voor sport en cultuur – georganiseerd wordt door diensten die ook toegankelijk zijn voor 'vrije burgers' heeft o.a. als bedoeling dat ex-gedetineerden blijvend toegang hebben tot het CAW, CGG, volwassenonderwijs, de VDAB, Kind en Gezin, een VAPH-voorziening,... Deze diensten hebben elk de verantwoordelijkheid om de inspanningen die tijdens detentie gebeuren naar hun cliënteel te continueren.
- g) Het betreft een reguliere opdracht naar het doelpubliek van de CAW. Er is aan alle CAW's wel uitdrukkelijk gevraagd om de expertise uit het project en bij CAW Antwerpen, ook te vertalen naar de eigen werking.
7. Er werden vanuit de afdeling Justitiehuis gesprekken gevoerd met verschillende samenwerkingspartners. De samenwerking waar naar gezocht wordt kan ingedeeld worden in drie onderdelen: het theologische/ideologische aspect, intensieve begeleidingstrajecten en geestelijke gezondheidszorg. Wat betreft het theologische aspect werd samengezeten met vertegenwoordigers uit de moslimgemeenschap (Moslimexecutieve, Platform Vlaamse Imams en het hoofd van de moslimconsulenten uit de gevangenen). Wat betreft de intensieve begeleidingstrajecten werd gekeken naar reeds bestaande intensieve begeleidingstrajecten die echter voornamelijk bestaan binnen de bijzondere jeugdzorg en minder of beperkt aanwezig zijn voor een volwassen doelpubliek. Er werd gekeken naar organisaties die ervaring hebben met intensieve begeleidingstrajecten, openstaan voor of ervaring hebben met het cliënteel van de justitiehuis (meerderjarigen, radicalisering) en dit rekening houdend met een Vlaanderen-brede dekking en het vermijden van een versnippering van de beschikbare middelen.
Wat betreft de geestelijke gezondheidszorg wordt voornamelijk gekeken naar de Centra Geestelijke Gezondheidszorg (CGG's) en de VZW Solentra. Verschillende CGG's hebben vandaag al een goede samenwerking met de justitiehuis voor cliënten met geestelijke gezondheidsproblemen.
8. De screening is tweeledig. Het betreft enerzijds een inhoudelijke screening door het Platform van Vlaamse Imams en Moslimdeskundigen (PVIM) waarbij verzekerd wordt dat de experts waar een beroep op wordt gedaan in het kader van het project over de nodige kwaliteiten beschikken om een theologisch advies of begeleiding uit te voeren.
Daarnaast gebeurt er tevens een veiligheidsscreening door de veiligheidsdiensten voor de experts alvorens ze ingezet worden in het kader van het project. Een groot deel

van de experts is tevens moslim-consulent in de gevangenis en heeft dus reeds een veiligheidsscreening doorlopen en een veiligheidsattest ontvangen.

9. Een actueel overzicht van deze gegevens dient u op te vragen bij de minister van Justitie. Het is immers een wijzigend gegeven.
10. Dit draaiboek werd ondertussen afgewerkt en is een intern en vertrouwelijk document voor de betrokken diensten.
11. Het Steunpunt WVG voert momenteel het onderzoek uit. Betrokken universiteiten zijn VUB, UGent en KULeuven. Het onderzoek, "disengagement geradicaliseerde gedetineerden: beschrijving en evaluatie praktijk", wordt afgerond voor september 2018. Dit onderzoek behandelt volgende onderzoeksvragen:
 - ☐ Wat is de inhoud van de aanpak van de consulenten (begeleidingstrajecten, professioneel advies, visieontwikkeling)? Welke methodieken zetten de consulenten in om de beoogde doelstellingen na te streven?
 - ☐ Wat is de context waarbinnen deze aanpak wordt uitgewerkt?
 - ☐ Welke interventies en methodieken werken goed in een begeleidingstraject met het oog op disengagement en re-integratie?
 - ☐ Welke andere aspecten (bv., samenwerkingsverbanden, ...) dragen bij tot een goed resultaat?
 - ☐ Hoe en in welke mate slagen de consulenten erin om disengagementstrajecten aansluiting te laten vinden op de reeds aanwezige hulpverleningsdiensten?
 - ☐ Op welke drempels botsen de consulenten? Wat zijn de valkuilen?
 - ☐ Waar situeren we de werking van de consulenten?
 - ☐ Wat zijn de minimum kwaliteitsnormen om goed werk te kunnen leveren?